

ಕಲ್ಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಅರಳಿಸಿದ ಋಷಿ

ಜೈವಂತ ಪಟಗಾರ

ಮಹಿಳಾ ಜ್ಞಾನವಿಕಾಸ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ರಾಯಾಪೂರ - 580 009

☎: 9686527633

ಮಿಂಚಂಚೆ: jaikodkani@gmail.com

ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಈಡಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೈಲಾಗದು ಎಂದು ಕೈ ಕಣ್ಣು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅರಿವಿನ ಮಾದರಿಯೆನಿಸುವ ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಮಠಪತಿ ಇವರ ಪರಿಚಯ, ಪಟ್ಟ ಪರಿಶ್ರಮ, ದುಡಿತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ ಮತ್ತವರ ಛಲ ಹಾಗೂ ಎದೆಗಾರಿಕೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಲೇಖನವಿದು. ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮ ಹೇಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥದಾಯಕವೆಂಬುದನ್ನು ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೇ ಮೈದಳೆದಿರುವ ಭೂಮಿಯದು. ಕಲ್ಲು ಹಾಸು ಹೊಂದಿರುವ ಕಠಿಣವಾದ ತಾಣ. ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಮಣ್ಣಿನ ಹೊದಿಕೆ. ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪದರು ಪದರಾಗಿ ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ನುಸುಳಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಕಲ್ಲುಗಳು. ಆಳದ ಉಳುಮೆಗೆ ಕಸರತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಂತ್ರ ಸವೆಯುತ್ತವೆ. ಹಿರಿಯರು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಜೋಳ, ರಾಗಿ, ಶೇಂಗಾ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿ.

ಮೂರು ದಶಕದ ಹಿಂದಿನ ಆಲೋಚನೆಯಿದು. ಹಿರಿಯರಿಂದ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾದ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಮಠಪತಿಯವರ ಹಂಬಲ. ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವರಿಗೆ ಆದಾಯ ಗಳಿಕೆಗೆ ತೊಡಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಲವಿತ್ತು. ಊರಿನ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಅನತಿದೂರದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಪಾರದ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಆಗಾಗ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಮೀನಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಲ್ಲುಗಳ ರಾಶಿ, ಅನಗತ್ಯ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳು ಬೆಳೆದಿದ್ದ ತಾಣ ಸವರಿ ಅಚ್ಚನೆಯ ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆಯ ಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿಸುವ ಸವಾಲನ್ನು ಮೈ ಮೇಲೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡರು.

ಕಲ್ಲುಗಳು ರಕ್ಷಣಾ ತಡೆಯಾದವು: ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಮಠಪತಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ ರಾಮದುರ್ಗಾ ತಾಲೂಕಿನ ಮುದಕವಿ ಗ್ರಾಮದವರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಗುವ ಕಲ್ಲಿನ ರಾಶಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನೊಡಲಲ್ಲಿ ಹಾಸಿರುವ ಕಲ್ಲಿನ ಪದರುಗಳು ಇವರ ಕೃಷಿ ಉತ್ಸಾಹದ ಹಟಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊಗೆಯುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ರಟ್ಟೆ ಬಲದಲ್ಲಿ ಬದಿಗೆ ಸರಿಸಬೇಕು. ಬೆವರು ಹನಿಸಿ ಭೂಮಿ ಹಸನುಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ನಲವತ್ತು ಜನರ ಕೂಲಿಕಾರರ ಪಡೆ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿತು. ಬಗಿದೆಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಲ್ಲುಗಳು. ಒಡೆಯುವುದು ಹರಸಾಹಸ. ಬಗಿದುತುಂಬಿ ಹೊತ್ತೊಯ್ದು ಒಂದೆಡೆ ಪೇರಿಸುವುದು, ಮುಳ್ಳು ಕಂಟಿಗಳನ್ನು ಕಡಿದೊಗೆದು ಭೂಮಿ ಹದಗೊಳಿಸುವುದು ಶ್ರಮದಾಯಕ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದಾಯಕವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಫಲವತ್ತಾದ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿಸುವ ಹಂಬಲ ಇವರಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ತೊಡಕೆಂದು ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳು ಸರಳವಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡವು. ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಗಳು ಚೂರುಚೂರಾಗಿ

ಖಾಲಿಯಾದವು. ನಲವತ್ತು ಜನರ ತೊಂಬತ್ತು ದಿನದ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲುಗಳೇ ಬೆದರಿದವು. ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನ ಸುತ್ತ ನಾಲ್ಕು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಗೋಡೆಗಳಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಭದ್ರವಾದ ಕಂಪೌಂಡ್ ರಚನೆಯಾಯಿತು.

ಕೃಷಿ ವೈವಿಧ್ಯ: ಕೃಷಿ ಜಮೀನು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದಾಗ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿನ ಹಂಬಲ ಗರಿಗೆದರಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಯನ್ನು ದೂರದ ಜಮೀನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರು. ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ದುಡಿದುಕೊಳ್ಳಿದರು. ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಕೊರೆಯಿಸಿದಾಗ ಎರಡು ಇಂಚು ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಹತ್ತಿ, ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೂವಿನ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ಅರ್ಧ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲಾಬಿ, ಎರಡು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಧದ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಅರ್ಧ ಎಕರೆ ಸುಗಂಧರಾಜ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದರು. ಹೊಸದಾಗಿ ಹಸನಾದ ಭೂಮಿ ಹುಲುಸಾಗಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಒದಗಿಸತೊಡಗಿದವು. ಮಾಲೆಕಟ್ಟಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ರಾಮದುರ್ಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತರು. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಗ್ರಾಹಕರ ಬಳಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಕನಕಾಂಬರ, ಸೂಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗುಲಾಬಿ, ಸೇವಂತಿಗೆ ಹೂವುಗಳು ಕಲ್ಲುಎತ್ತಿ ಹಾಕುವಾಗ ಶ್ರಮಿಸಿದ ನೋವನ್ನು ಮರೆಯಿಸಿದವು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಮೂಡಿಸಿದವು. ಕೈ ತುಂಬಾ ಹಣತಂದುಕೊಟ್ಟವು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಆದಾಯಗಳಿಸಬೇಕಿದ್ದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಜೇಬು ತುಂಬಿಸುವಷ್ಟು ಹಣ ದೊರೆಯತೊಡಗಿತು. ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೂವು ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಮೂರು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಯತೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿ ಮಾಲೆಕಟ್ಟುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತಲ್ಲ. 15-20 ಜನರ ಶ್ರಮ ಬೇಕು. ಕ್ರಮೇಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜನರು ಸಿಗದೇ ಇದ್ದುದು ಹೂವಿನ ಕೃಷಿ ಹೊರೆಯಾಗತೊಡಗಿತು. ಜನರಿಲ್ಲದೇ ಹೂವುಗಳು ಕೊಯ್ಲುಗದೇ ಗಿಡದಲ್ಲಿಯೇ ಒಣಗಿ ಹೋಗತೊಡಗಿದವು. ಕೆಲಸಗಾರರ ಲಭ್ಯತೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಹೂವಿನ ಕೃಷಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳೆಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಹೊರಳಿತು.

ಕಲ್ಲರಳಿ ಮಾವಾಗಿ: ಇವರಿಗೆ ಎದುರಾದ ಇನ್ನೊಂದು ತೊಡಕು ಜಮೀನಿನ ಅರ್ಧ ಅಡಿಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಸು ಇರುವುದು. ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಆಳದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲುಗಳು ಪುನಃ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅಗೆದೊಗೆಯಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ. ಕಸರತ್ತಿಗಿಳಿದರು. ಮಾವು, ಚಿಕ್ಕು, ನಿಂಬೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮೂರು ಅಡಿ ಘನಗಾತ್ರದ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಕಲ್ಲುತೆರವುಗೊಂಡ ಬಳಿಕ ಅದೇ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲವತ್ತಾದ ಕೆರೆ ಮಣ್ಣು, ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿ, ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ತುಂಬಿಸಿ ಗಿಡ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಗುಂಡಿಗಳು ಸಿದ್ಧಗೊಂಡವು. ಕೆರೆ ಮಣ್ಣು ಗೊಬ್ಬರದ ಮಿಶ್ರಣ ಭರ್ತಿಯಾದವು. ಹೀಗೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ಗಿಡಗಳೇಗ ಮರಗಳಾಗಿವೆ. ಭರ್ತಿ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಮೂರು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾವು, ಎರಡು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿನ ಚಿಕ್ಕು ಹಾಗೂ ನಿಂಬೆ ಗಿಡಗಳೂ ಇಳುವರಿ ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿವೆ.

ನುಗ್ಗೆಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಎರಡುವರೆ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗೆ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಭಾಗ್ಯ ತಳಿಯ ನುಗ್ಗೆಯನ್ನು ಹತ್ತು ಅಡಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಳುವರಿ ಕೈ ಸಿಗತೊಡಗಿತ್ತು. 8-10 ತಿಂಗಳ ವೇಳೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಉದ್ದನೆಯ 130-150 ಕಾಯಿಗಳು ಕಟಾವಿಗೆ ಸಿಗತೊಡಗಿದ್ದವು. ಉತ್ತಮ ಗಳಿಕೆ ಕಂಡು ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಆದಾಯ ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.

ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ನೂರು ಗಿಡಗಳಿದ್ದು ನಾಲ್ಕುನೂರು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬುಡದಿಂದ ಎರಡು ಅಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ನೂರು ಮರಗಳ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದೊಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ರೆಂಬೆ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮೊದಲ ವಾರದಿಂದ ನುಗ್ಗೆ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಬುಡ ಕತ್ತರಿಸಿದ ನುಗ್ಗೆಯಿಂದ ನವೆಂಬರ್ ವೇಳೆಗೆ ಇಳುವರಿ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ನುಗ್ಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ

ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಿರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಜುಲೈ ವರೆಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗೆಯ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಗಿಡಗಳು ಇವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿ, ಹುಣಸೆ, ನೇರಳೆ, ಬೇವು, ತೆಂಗು, ಕರಿಬೇವು, ಪೇರಳೆ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಶ್ರೀಗಂಧ, ಮಹಾಗನಿ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಮರಗಳು ಜಮೀನಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುನಿಂತಿವೆ. ಬಯಲು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಳೆ ಮೈವೆತ್ತಿ ನಿಂತಿದೆ.

ನೀರು ಉಣಕೆಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ: ನೀರಿನ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ರಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಇಂಚು ನೀರು ಹೊರಸೂಸುವ ಎರಡು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಇದೆ. ನೀರನ್ನು ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಹಾಯಿಸಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಡ್ರಿಪ್ ಮೂಲಕ ಗಿಡ ಮರಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಂಪೋಡೈಜೆಸ್ವರ್ ತೊಟ್ಟಿ ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಸಿದು ಬರುವ ಗೋಮೂತ್ರ, ಸ್ಲರಿಯ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸೋಸಿ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಗಿಡಮರಗಳಿಗೆ ಹನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಳೆ ನೀರಿಂಗಿಸುವ ಜಾಣ್ಮೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಮೂವತ್ತು ಅಡಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ಮರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮೂರು ಅಡಿ ಆಳ ಅಗಲ ಹದಿನೈದು ಅಡಿಉದ್ದದ ಗುಂಡಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಐದು ನೂರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಗುಂಡಿಗಳಿವೆ. ಬಿದ್ದ ಮಳೆ ನೀರು ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೊಂಡು ಇಂಗುತ್ತವೆ. ಜಮೀನಿನಿಂದ ಹರಿದು ಹೊರಹೋದ ದಾಖಲೆಯಿಲ್ಲ.

ಮಾವಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ನೀರುಣಿಸುವಾಗಲೂ ಗುಂಡಿ ತುಂಬಿಸುವ ತಂತ್ರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಹೂ ಬಿಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್-ಜನವರಿ ವೇಳೆಗೆ ಒಮ್ಮೆಗುಂಡಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕು ಮರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನೀರಿನ ಗುಂಡಿಗಳಿದ್ದು ನೀರನ್ನರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಗುಂಡಿಯೆಡೆಗೆ ಯತೇಚ್ಛವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಗುಂಡಿ ಪೂರ್ತಿ ನೀರು

ತುಂಬಿದರೆ ಪುನಃ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನೀರು ಇಂಗಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ಇವರ ಅರಿವಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗಿದೆ. ಇವರ ಜಮೀನಿನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ನೀರನ್ನು ಬತ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮಾಲಕರು ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಳಲು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಇಂಚು ನೀರು ಬಸಿಯುವ ಎರಡು ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳು ನೀರು ಹೊರಸೂಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ. ಮೂರು ವರ್ಷದ ಬರದ ನಡುವೆಯೂ ತೋಟ ಹಸಿರಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಸ್ವತಃ ಮಾರಾಟ - ಉತ್ತಮ ಗಳಿಕೆ: ಕೃಷಿ ಫಸಲನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ರೂಢಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ನೆರವು ಪಡೆದು ಬೆಳೆದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ವಿಕೃಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಡ್ಡಾಯ ನಿಷೇಧ ಹೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೇ ಬೆಳೆದ ರತ್ನಗಿರಿ ಆಪೂಸ್, ತೋತಾಪುರಿ, ಧಾರವಾಡ ಆಪೂಸ್ ಮುಂತಾದ ತಳಿಯ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ರಾಮದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಹಳೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಎದುರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಸುತ್ತಲಿನ ಸಂತೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಯವ ಮಾದರಿಯ ಕೃಷಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ರುಚಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ, ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ, ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಗುಣ ಹೊಂದಿರುವ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಪಕ್ವಗೊಂಡಿರುವ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ತಡವಿಲ್ಲದೇ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಡಜನ್ ಹಣ್ಣಿಗೆ ರೂ. 150-500 ವರೆಗೆ ದರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೂ. 1,60,000 ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಆದಾಯ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡುತ್ತಿದೆ. ನಿಂಬೆ ಇಳುವರಿ 5-6 ಟನ್ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಹಾಳಾಗದ ಸಾವಯವ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣುಗಳು ಕಿಸೆ ತುಂಬ ಹಣ

ಗಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ನುಗ್ಗೆ ಇಳುವರಿಯೂ ಯತೇಚ್ಛ. ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ನುಗ್ಗೆ ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.

ಇವರು ಬೆಳೆದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಮಗೇ ಕೊಡುವಂತೆ ಹಲವು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ದುಂಬಾಲು ಬೀಳುವುದಿದೆ. 'ಜಮೀನಿಗೆ ಬಂದು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿ ಒಯ್ಯುತ್ತೇವೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ದರವನ್ನೇ ಮನೆಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ' ಎಂದು ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಲವಿದೆ. ಅವರ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೇ ನೇರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಹಟ ಇವರದು. ಈ ರೀತಿಯ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಗ್ರಾಹಕರ ಬಳಗ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಉಂಡು ಬೆಳೆದ ಫಸಲು ಸಿಗುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆಯೂ ಮರಪತಿಯವರಿಂದ ಖರೀದಿಸುವುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಸರಕಿದ್ದರೂ 3-4 ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವುದು ಇವರ ವಿಶೇಷತೆ.

ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಘಟಕ: ಮಾವು ಹಾಗೂ ನಿಂಬೆಯ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ತಯಾರಿಕೆಯ ಘಟಕ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಆರಂಭದ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ರೋಚಕ ಕಥೆಯಿದೆ.

ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ಅದೊಮ್ಮೆ ತಾವು ಬೆಳೆದ ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಮಾರಲೆಂದು ಒಯ್ದಿದ್ದರು. ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಒಂದು ಚೀಲ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದ. ದರವಿಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳುಗಿರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಬೂಬು ಹೇಳಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ದಿಕ್ಕು ತೋಚದೇ ಮರಳಿ ಹೊತ್ತುತರುವ ಬದಲು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ವಾಹನಕ್ಕೆ ತೆತ್ತ ಹಣ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಗಾಸು ಉಳಿದಿತ್ತು. ವರ್ಷಾನು ಗಟ್ಟಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ ನಡುವೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಿದ್ದು ನೀರು ಹಾಯಿಸಿ ಜತನದಿಂದ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ

ಮಾರಿ ಬಂದೆನಲ್ಲಾ ಎಂದು ನೊಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಗತಿ ನಿದ್ಧೆ ಮಾಡಲು ಬಿಡದೇ ಕಾಡಿತ್ತು. ಅಂದೆಯೇ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಫಸಲನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಮಾವು ಹಾಗೂ ನಿಂಬೆಯ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡರು. ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ತಯಾರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಎದುರಾಯಿತು.

ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೇ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಹತ್ತು ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಲಿಂಬೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟರು. ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹುಳುಗಳು ಮಿಜಿಗುಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಬುಳು ಬುಳು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಉತ್ಸಾಹ ರುಸ್ಸೆಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿನ ಹಠ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಭುಗಿಲೆದ್ದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಹಿರಿಯ ಮಗನನ್ನು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ತರಬೇತಿಗೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ತಂದೆಯ ಆಣತಿಯಂತೆ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಕಲಿತು ಬಂದ ಮಗ ಮನೆಮಂದಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕುಳ್ಳರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ತಯಾರಿಯ ಪಾಠವನ್ನು ಜತನದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಬಾರಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್ ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟರು. ಪ್ರಯೋಗ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಉದ್ಯಮ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿತು. ಇದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ವಾರ್ಷಿಕ 120 ಟನ್ ಮಾರುವಷ್ಟು ತಮ್ಮ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ ಹೋಮ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಬ್ರಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾವು ಹಾಗೂ ನಿಂಬೆಯ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೂನ್ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಉಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಯ ಭರ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರವಿದೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಕೆಯ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾವಿ, ಗದಗ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಇವರ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ.

ಶೇಂಗಾ ಚಟ್ನಿ, ಗುರಳ್ಳು ಚಟ್ನಿ, ಅಗಸೆ ಚಟ್ನಿ, ಪುಟಾಣಿ ಚಟ್ನಿ ಇವರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಇತರೇ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಅರ್ಕ, ದೇಸೀ ತಳಿಯ ಆಕಳ ಸೆಗಣಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ವಿಭೂತಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮನೆ ಮಂದಿಯ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ದುಡಿಮೆ

ಮನೆ ಮಂದಿಯಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ದುಡಿಯುವುದು ಇವರ ವಿಶೇಷತೆ. ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು, ಮೂವರು ಸೊಸೆಯಂದಿರು, ಪತ್ನಿ ಈರಮ್ಮ ಒಟ್ಟಿಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮಾಲಕರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ದುಡಿಮೆಗಾರರು. ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಿನನಿತ್ಯ ಸಾಯಂಕಾಲ ಇಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಕಡ್ಡಾಯ ದಾಖಲಿಸುವ ನಿರ್ಣಯ ಅನುಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಾದ ಈರಣ್ಣ, ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಬಸಯ್ಯ ಇವರು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸೊಸೆಯಂದಿರಾದ ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ, ವಿದ್ಯಾ, ಜ್ಯೋತಿ ಪಳಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ ಪಾಠ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇವರ ಕೃಷಿ ಸಾಹಸವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಗುರುತಿಸಿದೆ. 2008-2009 ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಪಂಡಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. 2012 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನಿಂದ ಚೀನಾದೇಶಕ್ಕೆ ಕೃಷಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಕೃಷಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಇರುವುದನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಉದ್ಯಮ ಬೆಳೆಯಲು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಕಾರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಬಯಲು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಇವರ ಸಾಹಸ ಗಾಢೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿಂಬಾಳದ ಮೌನಮ್ಮನಿ ಶ್ರೀ ಶಾಂತಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತೋಟಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ತೆರಳಿದ್ದಾರೆ.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಇವರು ಬರಕ್ಕೂ ಬೆದರದೇ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ. (ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಮಠಪತಿಯವರನ್ನು 8861796727 ದೂರವಾಣಿ ಮುಖಾಂತರ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.)

ಮೇವು ಪೋಲಾಗದಂತೆ ತಡೆಯುವ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳು

- ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮೇವು ಕೀಟಗಳಿಂದ, ಶೀಲೀಂಧ್ರಗಳಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಮೇವನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೇವನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆದು ಬಳಸಬೇಕು.
- ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವು ದೊರೆತಲ್ಲಿ, ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಗೊಳಿಸಿ ಒಣ ಮೇವನ್ನು ಇತರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಬೇಕು.
- ಬರಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದನಗಳು ತಿನ್ನದೇ ಉಳಿದ ಒಣ ಮೇವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡದೇ ಒಣಗಿಸಿ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ರುಚಿಪಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮೇವಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮೇವಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಥವಾಗಿಸಬಹುದು.

(ಆಧಾರ : ಸುಧಾರಿತ ಪಶುಪಾಲನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು, 2017)